

ความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรปริญญาเอก (หลักสูตรบูรณาการ) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ The Need of Studying Doctoral Degree (Integrated Curriculum) in Faculty of Law, Thaksin University

ธานินทร์ เจริญถาวร^{1*} อธิตา มูสา¹ พิธาน ดลพมาน¹ และยุทธชัย ตัวงสวัสดิ์¹
Tanin Ngenthaworn^{1*}, Athita Moosa¹, Pithan Dolman¹ and Yutthachai Duangsawat¹

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการในการศึกษาต่อหลักสูตรปริญญาเอก (หลักสูตรบูรณาการ) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 ในการศึกษาเชิงคุณภาพใช้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 12 คน ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กลุ่มที่ 2 ในการศึกษาเชิงปริมาณ จะใช้กลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในหน่วยงานต่าง ๆ ภายในพื้นที่ 14 จังหวัดภาคใต้ จากกลุ่มอาจารย์ประจำหลักสูตร กลุ่มนิสิตที่กำลังศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา กลุ่มบุคลากรภาครัฐ และกลุ่มผู้ประกอบการ จำนวน 175 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.953 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ สถิติเชิงพรรณนา สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการศึกษา พบว่า 1) เหตุผลในการศึกษาต่อ คือ ต้องการพัฒนาศักยภาพของตนเอง เพิ่มพูนความรู้ ต่อยอดทางธุรกิจหรือสายอาชีพกฎหมาย เนื้อหาสาระวิชาต้องเป็นการนำความรู้ด้านกฎหมายและศาสตร์อื่น ๆ มาบูรณาการให้อยู่ในรูปแบบสหวิทยาการ เวลาเรียนต้องเป็นนอกเวลาราชการและช่วงเสาร์-อาทิตย์ ส่วนใหญ่ใช้ทุนทรัพย์ส่วนตัวและทุนที่มาจาก การสนับสนุนของหน่วยงานในการศึกษาต่อ ค่าเทอมที่เหมาะสมต่อภาคการศึกษา 50,000 บาท - 85,000 บาท หรือตลอดหลักสูตร 150,000 บาท - 350,000 บาท เน้นการทำวิทยานิพนธ์ มากกว่าการทำภาคการค้นคว้าอิสระ และวิจัยรูปแบบอื่น ๆ และเหตุผลในการเลือกสถานศึกษาในการศึกษาต่อ คือ ชื่อเสียงมหาวิทยาลัย และอยู่ใกล้กับสถานที่ทำงานและสถานที่พักอาศัย 2) ผลการศึกษาที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง พบว่า โดยภาพรวมปัจจัยต่าง ๆ ในการศึกษาต่อปริญญาเอก อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ พบว่า ตัวแปรทั้ง 7 ตัวแปร มีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ: ความต้องการศึกษาต่อ หลักสูตรปริญญาเอก (หลักสูตรบูรณาการ) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

Abstract

This study aims to investigate the needs of studying doctoral degree (integrated curriculum) in Faculty of Law, Thaksin University. A survey conducted on 2 groups; 1) qualitative method including 12 key informants using in-depth interview, and 2) quantitative method including 175 respondents selected from curriculum instructor information, graduate students, government personnel, and entrepreneurs in 14 southern provinces of Thailand. The research tool is questionnaire with the reliability of 0.953. The data were analyzed with descriptive statistics and Pearson correlation coefficient. The result found that 1) the reason of the needs of studying doctoral degree is improving personal potential, enhance knowledge, to further their business or legal career opportunity. The respondents require the subject using legal knowledge and concerning for integrate in every subjects of Faculty of Law in terms of interdisciplinary. Most of the respondents require to study after working time on Saturday and Sunday. Most of the

¹ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

¹ Faculty of Law, Thaksin University, Songkhla, 90000

*Corresponding author: e-mail: tanin@tsu.ac.th

Received: October 1, 2022, Accepted: December 19, 2022, Published: May 1, 2023

respondents use personal budget and scholarship from the organization to study doctoral degree. The appropriate tuition fees should be 50,000 – 80,000 Baht per semester and total tuition fees should be 150,000 – 350,000 Baht. The respondents focus on thesis making more than independent study and other research types. Another reason for studying doctoral degree is the reliability of the university and the university located near workplace and habitation. And 2) the result of 175 respondents who asked to fill the questionnaire found that the overall factors affect to the needs of studying doctoral degree is in highest level and the result of Pearson correlation coefficient presented that there are 7 factors at statistical significance of 0.01.

Keywords: the need of studying, doctoral degree (integrated curriculum), Faculty of Law, Thaksin University

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยกำลังขับเคลื่อนประเทศด้วยเทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรม เน้นภาคการผลิตไปสู่ภาคบริการมากขึ้น การจัดการเรียนรู้การศึกษาในยุคปัจจุบัน ซึ่งต้องการปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดการเรียนรู้ของมนุษย์ให้สอดคล้องกับแนวคิดอุตสาหกรรม ที่เน้นการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ในการผลิตนวัตกรรมและบริการเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการคิด ออกแบบ ผลิต พัฒนา ต่อยอด นำเสนอสิ่งใหม่ที่มีคุณค่า และใช้ประโยชน์ได้จริง การทำให้ประเทศไทยก้าวไปสู่ประเทศที่มีรายได้สูง และมีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพสูง โดยเฉพาะคนหรือทรัพยากรมนุษย์นับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญและเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศ โดยการเป็นผู้ที่นำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ เป็นการวางฐานรากที่มีการผลักดันการปฏิรูปโครงสร้างเศรษฐกิจ การปฏิรูปการวิจัยและการพัฒนา การปฏิรูปการศึกษาไปพร้อม ๆ กันและการพัฒนาประเทศในระยะยาว (กองบริหารงานวิจัยและประกันคุณภาพการศึกษา, 2559) แนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษานั้น จำเป็นต้องพัฒนาให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียนเป็นหลัก เพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในสังคมยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง (Thailand 4.0) การศึกษาระดับปริญญาเอกก็เช่นเดียวกันที่จะต้องมีการพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยและสอดคล้องต่อบริบทของสังคมในปัจจุบัน การประยุกต์ใช้และบูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ สามารถนำมาปรับใช้ให้เข้ากับยุคสมัยได้เป็นอย่างดีและพร้อมที่จะตอบสนองการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ ๆ ตลอดจนมีมาตรฐานที่ยอมรับความหลากหลายในเนื้อหา เพื่อที่จะสามารถผลิตบัณฑิตให้มีความรู้เพื่อสามารถนำไปประกอบวิชาชีพหรือนำไปต่อยอดอาชีพและงานที่ทำอยู่ได้เป็นที่พึงพอใจของประชาชนในสังคมต่อไป (สุวิทย์, 2559)

การเลือกเรียนปริญญาเอกที่มีการพัฒนาด้วยการบูรณาการกับการบริหารการจัดการ จึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งของผู้ที่สนใจที่จะศึกษา โดยในหลักสูตรจะมีระบบที่มีความยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลงและสร้างโอกาสการเรียนรู้อย่างมีการบูรณาการ ระหว่างกฎหมายกับการประกอบการและการจัดการ โดยใช้กลยุทธ์การจัดการเรียนการสอน และสภาพแวดล้อมที่เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ ด้วยการนำเอาปัญหามาเป็นฐานนำไปสู่กระบวนการคิดวิเคราะห์เชิงสร้างสรรค์ พร้อมทั้งจะตอบสนองการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่มุ่งผลลัพธ์ให้บัณฑิตมีทักษะที่จำเป็น เพื่อรองรับความต้องการของหน่วยงาน สถานประกอบการ เพื่อสร้างบัณฑิตรุ่นใหม่ที่มีทักษะวิชาการและทักษะที่จำเป็นในการขับเคลื่อนประเทศและพัฒนาตนเองให้เป็นบุคลากรที่มีศักยภาพด้านการบริหารการจัดการ

แต่อย่างไรก็ตามการเปิดหลักสูตรใหม่ของมหาวิทยาลัย แต่ละหลักสูตรจะต้องคำนึงถึงความต้องการของผู้ต้องการศึกษาต่อเป็นหลัก เพื่อให้ผู้ต้องการศึกษาต่อได้รับความรู้ ประสบการณ์จากการเรียนนำไปประยุกต์ใช้งานได้จริง รวมถึงทางคณะที่ทำการเปิดสอนในหลักสูตรปริญญาเอกเอง สามารถที่จะนำทรัพยากรที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้ที่ต้องการศึกษาต่อ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรปริญญาเอก (หลักสูตรบูรณาการ) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ เพื่อช่วยให้ผู้ที่ต้องการศึกษาต่อหลักสูตรปริญญาเอกนำไปประกอบการตัดสินใจในการสมัครเรียนต่อ และเพื่อให้ผู้บริหารหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องนำผลการศึกษานี้ ไปใช้ประกอบในการวางแผนและพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพของผู้เรียนและหน่วยงานต่อไป

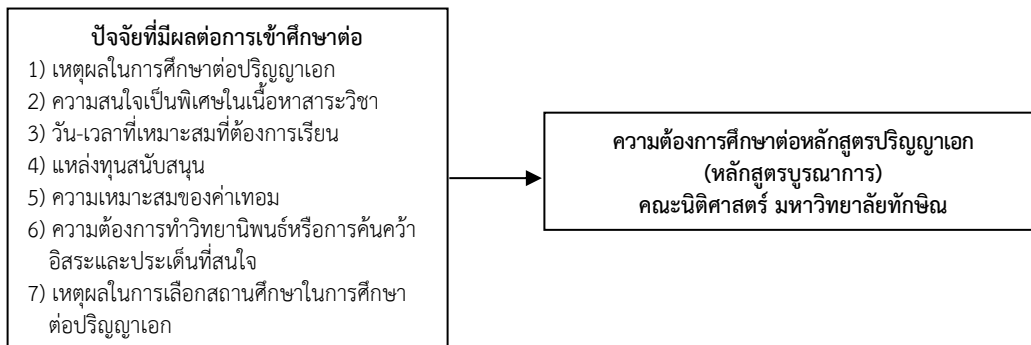
วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความต้องการในการศึกษาต่อกับศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการศึกษาต่อหลักสูตรปริญญาเอก (หลักสูตรบูรณาการ) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

ระเบียบวิธีวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาความต้องการในการศึกษาต่อหลักสูตรปริญญาเอก (หลักสูตรบูรณาการ) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ เกิดมาจากการต้องการของนิสิตที่จบการศึกษาระดับปริญญาโทที่ต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาเอกจากมหาวิทยาลัยเดิม ที่ได้มีการติดต่อสอบถามกับเจ้าหน้าที่ของคณะและอาจารย์ผู้สอน ทำให้ทางคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ มีแนวคิดในการเปิดสอนหลักสูตรปริญญาเอก โดยใช้กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการเปิดสอนในระดับปริญญาโทของคณะ (คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2565) มีกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ในการศึกษาเชิงคุณภาพ กลุ่มประชากรผู้ให้ข้อมูลหลักมาจากการเลือกกลุ่มประชากรแบบเจาะจง โดยจะต้องเป็นผู้ที่มีเกี่ยวข้องกับหลักสูตรหรือมีอาชีพที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชานิติศาสตร์เท่านั้น โดยกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ กลุ่มอาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวน 3 คน กลุ่มนิสิตที่กำลังศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน 3 คน กลุ่มบุคลากรภาครัฐ จำนวน 3 คน กลุ่มผู้ประกอบการ จำนวน 3 คน รวมจำนวน 12 คน ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

กลุ่มที่ 2 ในการศึกษาเชิงปริมาณ กลุ่มประชากรผู้ให้ข้อมูลหลักมาจากการเลือกกลุ่มประชากรแบบกลุ่ม ไม่จำเป็นต้องทำบัญชีรายชื่อของประชากร และสุ่มตัวอย่างประชากรจากพื้นที่ตามจำนวนที่ต้องการ โดยกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูล คือ กลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในหน่วยงานต่าง ๆ ภายในพื้นที่ 14 จังหวัดภาคใต้ จากกลุ่มอาจารย์ประจำหลักสูตร กลุ่มนิสิตที่กำลังศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา กลุ่มบุคลากรภาครัฐ และกลุ่มผู้ประกอบการ จากขนาดประชากร 320 คน จะได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง คือ 175 คน (Krejcie and Morgan, 1970: p. 607-610)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และแบบสอบถามแบบโครงสร้าง (Structured Questionnaire) ซึ่งแบบสอบถามได้มีการพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน มีค่าระหว่าง 0.66 -1.00 แล้วนำแบบสอบถามไปทดสอบกับบุคลากรของหน่วยงานอื่นในระดับคณะ จำนวน 30 คน นำผลที่ได้หาค่าความเชื่อมั่น ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม (Reliability) มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ 0.953 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ใช้ได้ (Cronbach, 1969) โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน โดยกำหนดนัยที่ระดับ 0.05

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล จาก (1) แบบสัมภาษณ์ เป็นการเก็บข้อมูลจากตัวแทนหน่วยงานราชการ อาจารย์ ประจำหลักสูตร นิสิตที่กำลังศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา และผู้ประกอบการ จำนวน 12 คน ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ 2 รูปแบบ คือ รูปแบบที่ 1 เป็นการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ โดยผู้สัมภาษณ์จะต้องเตรียมสถานที่ นัดวัน เวลา ไปพบ หรือเชิญผู้ให้สัมภาษณ์ทราบล่วงหน้า ในขั้นตอนของการสัมภาษณ์จะใช้วิธีการขออนุญาตบันทึกเสียงร่วมกับวิธีการจดบันทึกการสัมภาษณ์ รูปแบบที่ 2 เป็นการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ ใช้วิธีการสัมภาษณ์ผ่านทางโทรศัพท์ ในขั้นตอนของการสัมภาษณ์จะใช้วิธีการขออนุญาตบันทึกเสียงร่วมกับวิธีการจดบันทึกการสัมภาษณ์ เช่นเดียวกับรูปแบบการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ (2) แบบสอบถาม การเก็บแบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลโดยนักวิจัย โดยการใช้แบบสอบถามออนไลน์ ส่งไปยังในหน่วยงานต่าง ๆ ภายในพื้นที่ 14 จังหวัดภาคใต้ ได้แก่ กลุ่มอาจารย์ประจำหลักสูตร กลุ่มนิสิตที่กำลังศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา กลุ่มบุคลากรภาครัฐ และกลุ่มผู้ประกอบการ จำนวน 175 ชุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม โดยจะแยกเป็น 1) แบบสัมภาษณ์ นำมาเรียบเรียงเนื้อหา มีการบรรยายเชิงพรรณนา และสรุปผล ในส่วนของแบบสอบถาม นำมาบันทึกข้อมูลลงในโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูล 2) ข้อมูลทั่วไป และปัจจัยทั้ง 7 ด้าน ที่ส่งผลต่อความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรปริญญาเอก (หลักสูตรบูรณาการ) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3) การวิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย 7 ด้าน คือ เหตุผลในการศึกษาต่อปริญญาเอก ความสนใจเป็นพิเศษในเนื้อหาสาระวิชา วัน-เวลาที่เหมาะสมที่ต้องการเรียน แหล่งทุนสนับสนุน ความเหมาะสมของค่าเทอม ความต้องการทำวิทยานิพนธ์ หรือค้นคว้าอิสระ และประเด็นที่สนใจ และเหตุผลในการเลือกสถานศึกษาในการศึกษาต่อปริญญาเอก

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ผลของการสัมภาษณ์

1. เหตุผลในการศึกษาต่อปริญญาเอก โดยส่วนใหญ่มาจากความต้องการในการที่จะพัฒนาศักยภาพของตนเอง เพื่อเพิ่มพูนความรู้และหาความรู้นำไปพัฒนาตนเอง เพื่อการต่อยอดทางธุรกิจ ต่อยอดทางการเมือง หรือต่อยอดในทางสายอาชีพกฎหมายที่จะสามารถใช้เป็นวุฒิในการสอบตำแหน่งต่าง ๆ ได้ หรือเพื่อให้มีหน้าที่การงานที่ดีขึ้น ตำแหน่ง หน้าที่ การงานสูงขึ้นจากเดิม และศึกษาต่อเพื่อนำคุณวุฒิทางการศึกษา ความรู้ความสามารถทางนิติศาสตร์ที่เรียนมาปรับใช้ แก้ไขปัญหา ถ่ายทอดความรู้ทางนิติศาสตร์ให้บุคลากรอื่น ๆ ได้ เป็นการพัฒนางานองค์กรหรือหน่วยงานให้มีศักยภาพเพิ่มขึ้น

2. ความสนใจเป็นพิเศษในเนื้อหาสาระวิชา โดยส่วนใหญ่มีความต้องการให้นำความรู้ด้านกฎหมายและศาสตร์อื่น ๆ มาบูรณาการในทฤษฎีวิชาของคณะนิติศาสตร์ที่เปิดสอนให้อยู่ในรูปแบบสหวิทยาการ เน้นเนื้อหาความรู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับธุรกิจ เทคโนโลยี การตลาด สถานการณ์ของโลกในปัจจุบัน การเงินและการลงทุน กรณีข้อพิพาทเกี่ยวกับธุรกิจ การค้าส่งออกต่างประเทศ ทฤษฎีสันทางปัญญา รวมทั้งการใกล้เคียงข้อพิพาท กฎหมายกระบวนการยุติธรรม กฎหมายแพ่ง กฎหมายเอกชน กฎหมายพาณิชย์และธุรกิจ กฎหมายภาษี และความรู้เกี่ยวกับคดีผู้บริโภค

3. วัน-เวลาที่เหมาะสมที่ต้องการเรียน โดยส่วนใหญ่มีความต้องการเรียนนอกเวลาราชการ และช่วงเสาร์-อาทิตย์ รวมไปถึงช่วงเย็น-ค่ำ หรือวันหยุดราชการ ทั้งนี้เนื่องจากส่วนใหญ่ผู้ที่สนใจจะเป็นผู้ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานราชการ หรือปฏิบัติงานในวันและเวลาราชการ ช่วงเวลาดังกล่าวจึงเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมที่สุด และในบางครั้งก็ขึ้นอยู่กับภาระงานในวัน-เวลาที่ผู้เรียนและผู้อาจารย์สอนสะดวก

4. แหล่งทุนสนับสนุน โดยส่วนใหญ่เป็นการใช้ทุนทรัพย์ส่วนตัวในการศึกษาต่อปริญญาเอก และทุนที่มาจาก การสนับสนุนของมหาวิทยาลัย องค์กร และหน่วยงานอื่น ๆ ในลักษณะทุนเงินยืมเพื่อการลงทุนพัฒนาบุคคล รวมทั้งทุนสนับสนุนการเรียนและการทำวิจัยในลักษณะทุนให้เปล่าของมหาวิทยาลัย องค์กร และหน่วยงานอื่น ๆ และทั้งนี้อาจจะอยู่ในรูปแบบการใช้ทุนทรัพย์ส่วนตัวบางส่วนและแหล่งทุนสนับสนุนบางส่วนในการใช้ดำเนินการศึกษาต่อระดับปริญญาเอก

5. ความเหมาะสมของค่าเทอมในการศึกษาต่อปริญญาเอก อยู่ที่เทอมละไม่เกิน 50,000 บาท หรือประมาณการต่อภาคการศึกษาละ 50,000 บาทขึ้นไป แต่ไม่เกิน 85,000 บาท ค่าเทอมตลอดหลักสูตรประมาณ 150,000 บาท ขึ้นไป แต่ไม่ควรเกิน 350,000 บาท ต้องคำนึงถึงค่าเทอมมาตรฐานของการศึกษาระดับปริญญาเอกเมื่อเทียบกับมหาวิทยาลัยรัฐแห่งอื่น และทั้งนี้ความเหมาะสมของค่าเทอมยังขึ้นอยู่กับจำนวนปีที่ศึกษาร่วมด้วย และเกิดจากความพึงพอใจในการยินยอมจ่าย เพราะคิดว่าปัจจัยค่าเทอมไม่ส่งผลต่อความตั้งใจในการเรียนต่อปริญญาเอก

6. รูปแบบความต้องการในการทำวิจัย ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการทำวิทยานิพนธ์ มากกว่า การทำการค้นคว้าอิสระและวิจัยรูปแบบอื่น ๆ โดยประเด็นที่สนใจจะเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับประเด็นกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา กฎหมายคุ้มครองลูกหนี้เกี่ยวกับประวัติเครดิตบูโร การพิจารณาคดีผู้บริโภค กฎหมายคนเข้าเมือง และกฎหมายประมงพื้นบ้าน

7. เหตุผลในการเลือกสถานศึกษาในการศึกษาต่อปริญญาเอก โดยเหตุผลส่วนใหญ่ คือ การอยู่ใกล้กับสถานที่ทำงานและการอยู่ใกล้กับสถานที่พักอาศัย ที่ตั้งสถานศึกษามีความสะดวกในการเดินทาง ประหยัดเวลาในการเดินทางและประหยัดค่าใช้จ่าย เพราะอยู่ใกล้สถานที่ทำงานและสถานที่พักอาศัย เป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ค่าเทอมไม่สูงจนเกินไป นอกจากนี้ยังเนื่องมาจากการเป็นศิษย์เก่าที่จบจากมหาวิทยาลัย มีความเชื่อมั่นในสถาบัน เป็นมหาวิทยาลัยที่มีความน่าเชื่อถือ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของนิสิตผู้ตอบแบบสอบถาม

สรุปผลข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้ทำการสำรวจจากกลุ่มประชากรที่อยู่ในหน่วยงานต่าง ๆ ภายในพื้นที่ 14 จังหวัดภาคใต้ ได้แก่ กลุ่มอาจารย์ประจำหลักสูตร กลุ่มนิสิตที่กำลังศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา กลุ่มบุคลากรภาครัฐ และกลุ่มผู้ประกอบการ จำนวน 175 คน พบว่า เป็นเพศชาย จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 53.70 และเป็นเพศหญิง จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 46.30 มีช่วงอายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 41.10 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 54.90 และกำลังศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 45.10 โดยกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามมีระยะเวลาในการทำงานเป็นระยะเวลา 1-5 ปี จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 38.30 และยังไม่ได้ทำงานมีจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 8.00 โดยส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพรับราชการ จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 32.60 และมีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดสงขลามากที่สุด จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 20.60

ปัจจัยต่าง ๆ ในการศึกษาต่อปริญญาเอกที่มีผลต่อการศึกษาต่อปริญญาเอก (หลักสูตรบูรณาการ) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.24$, $S.D.=0.719$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีค่าระดับความคิดเห็นเรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ แหล่งทุนสนับสนุน ($\bar{X}=4.54$, $S.D.=0.633$) เหตุผลในการศึกษาต่อปริญญาเอก ($\bar{X}=4.45$, $S.D.=0.614$) เหตุผลในการเลือกสถานศึกษาในการศึกษาต่อปริญญาเอก ($\bar{X}=4.39$, $S.D.=0.664$) ความต้องการทำวิทยานิพนธ์ หรือค้นคว้าอิสระและประเด็นที่สนใจ ($\bar{X}=4.19$, $S.D.=0.760$) ความสนใจเป็นพิเศษในเนื้อหาสาระวิชา ($\bar{X}=4.14$, $S.D.=0.650$) วัน-เวลาที่เหมาะสมที่ต้องการเรียน ($\bar{X}=4.00$, $S.D.=0.873$) และความเหมาะสมของค่าเทอม ($\bar{X}=3.99$, $S.D.=0.841$) (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของปัจจัยต่าง ๆ ในการศึกษาต่อปริญญาเอก (หลักสูตรบูรณาการ) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

ปัจจัยต่าง ๆ ในการศึกษาต่อปริญญาเอก	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
เหตุผลในการศึกษาต่อปริญญาเอก	4.45	0.614	มากที่สุด	2
ความสนใจเป็นพิเศษในเนื้อหาสาระวิชา	4.14	0.650	มาก	5
วัน-เวลาที่เหมาะสมที่ต้องการเรียน	4.00	0.873	มาก	6
แหล่งทุนสนับสนุน	4.54	0.633	มากที่สุด	1
ความเหมาะสมของค่าเทอม	3.99	0.841	มาก	7
ความต้องการทำวิทยานิพนธ์ หรือค้นคว้าอิสระและประเด็นที่สนใจ	4.19	0.760	มาก	4
เหตุผลในการเลือกสถานศึกษาในการศึกษาต่อปริญญาเอก	4.39	0.664	มากที่สุด	3
รวม	4.24	0.719	มากที่สุด	

ส่วนที่ 3 วิเคราะห์ปัจจัยความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรปริญญาเอก (หลักสูตรบูรณาการ) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

ค่าความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย 7 ด้าน คือ เหตุผลในการศึกษาต่อปริญญาเอก ความสนใจเป็นพิเศษในเนื้อหาสาระวิชา วัน-เวลาที่เหมาะสมที่ต้องการเรียน แหล่งทุนสนับสนุน ความเหมาะสมของค่าเทอม ความต้องการทำวิทยานิพนธ์ หรือค้นคว้าอิสระและประเด็นที่สนใจ และเหตุผลในการเลือกสถานศึกษาในการศึกษาต่อปริญญาเอก

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตัวแปรทั้ง 7 ตัวแปร มีนัยทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้ง 7 ตัวแปร โดยปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรปริญญาเอก (หลักสูตรบูรณาการ) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ จากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่มีค่ามากที่สุดไปหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่มีค่าน้อยที่สุด ได้ดังนี้ ความเหมาะสมของค่าเทอม ($r=.800$ $P<.01$) ความต้องการทำวิทยานิพนธ์ หรือค้นคว้าอิสระและประเด็นที่สนใจ ($r=.778$ $P<.01$) แหล่งทุนสนับสนุน ($r=.760$ $P<.01$) เหตุผลในการเลือกสถานศึกษาในการศึกษาต่อปริญญาเอก ($r=.740$ $P<.01$) เหตุผลในการศึกษาต่อปริญญาเอก ($r=.720$ $P<.01$) วัน-เวลาที่เหมาะสมที่ต้องการเรียน ($r=.711$ $P<.01$) และความสนใจเป็นพิเศษในเนื้อหาสาระวิชา ($r=.638$ $P<.01$) ตามลำดับ (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 แสดงการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรปริญญาเอก (หลักสูตรบูรณาการ) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

Pearson Correlation		Y (r)
เหตุผลในการศึกษาต่อปริญญาเอก	X ₁	0.720**
ความสนใจเป็นพิเศษในเนื้อหาสาระวิชา	X ₂	0.638**
วัน-เวลาที่เหมาะสมที่ต้องการเรียน	X ₃	0.711**
แหล่งทุนสนับสนุน	X ₄	0.760**
ความเหมาะสมของค่าเทอม	X ₅	0.800**
ความต้องการทำวิทยานิพนธ์ หรือค้นคว้าอิสระและประเด็นที่สนใจ	X ₆	0.778**
เหตุผลในการเลือกสถานศึกษาในการศึกษาต่อปริญญาเอก	X ₇	0.740**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.01

สรุปผลการวิจัย

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ถ้ามหาวิทยาลัยอยากได้ลูกค่าเข้าเรียน ค่าเทอมต้องไม่แพง ควรมีปัจจัยดึงดูดให้เข้าเรียนในระดับการศึกษาปริญญาเอก ขณะนี้ยังไม่มีปัจจัยดึงดูดที่จะเข้ารับการศึกษ หากได้รับข้อมูลที่ครบถ้วน จากสื่อหรือการพูดคุยชักนำให้เห็นภาพการศึกษาที่ครบถ้วนก่อนการตัดสินใจเข้าเรียน อาจมีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ หลักสูตรในการศึกษาควรมีระยะเวลาการศึกษาไม่ควรเกิน 5 ปี มีการจัดศึกษาควรจัดแบบผสมผสาน (ในที่ตั้งและออนไลน์) หลักสูตรควรเป็นหลักสูตรที่ผสมผสานระหว่างกฎหมายกับสังคมเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและนำกฎหมายไปปรับใช้ในสังคมอย่างเป็นรูปธรรม หลักสูตรความเน้นความรู้ศาสตร์ใหม่ ๆ มาใช้บูรณาการในการสอน เน้นความรู้ด้านเฉพาะในด้านการเรียนควรมีวิชาสัมมนา รวมอยู่ด้วย การวิจัยสามารถทำวิจัยเอกสารหรือการทำวิจัยเชิงพื้นที่ให้ทำแบบหลากหลาย ควรมีหัวข้อการทำวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระตอนสมัคร เมื่อจบหลักสูตรไปสามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางที่สามารถนำวิชาความรู้ที่ศึกษาไปประกอบอาชีพ การใช้งานได้อย่างถูกต้องแท้จริง ควรเปิดหลักสูตร น.ด. สามารถใช้เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรภายในคณะที่เกี่ยวข้องกับนิติศาสตร์ และด้านการจัดการเรียนการสอนควรเป็นเสาร์-อาทิตย์ เนื่องจากเป็นหลักสูตรที่เหมาะสมกับคนทำงานที่จะพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ที่หลากหลาย โดยนำด้านวิชาการผสมผสานกับสถานการณ์ปัจจุบันไปใช้ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

จากการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจากกลุ่มประชากรที่อยู่ในหน่วยงานต่าง ๆ ภายในพื้นที่ 14 จังหวัดภาคใต้ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มอาจารย์ประจำหลักสูตร กลุ่มนิสิตที่กำลังศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา กลุ่มบุคลากรภาครัฐ และกลุ่มผู้ประกอบการ จำนวน 175 คน พบว่า ปัจจัยต่าง ๆ ในการศึกษาต่อปริญญาเอกที่มีผลต่อการศึกษาต่อปริญญาเอก (หลักสูตรบูรณาการ) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ อยู่ในระดับมากที่สุด สามารถเรียงลำดับได้จากความคิดเห็นมากไปน้อยได้ดังนี้ แหล่งทุนสนับสนุน เหตุผลใน

การศึกษาต่อปริญญาเอก เหตุผลในการเลือกสถานศึกษาในการศึกษาต่อปริญญาเอก ความต้องการทำวิทยานิพนธ์หรือค้นคว้าอิสระและประเด็นที่สนใจ ความสนใจเป็นพิเศษในเนื้อหาสาระวิชา วัน-เวลาที่เหมาะสมที่ต้องการเรียน และความเหมาะสมของค่าเทอม และเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตัวแปรทั้ง 7 ตัวแปร มีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้ง 7 ตัวแปร โดยจะมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่มีค่ามากที่สุดไปหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่มีค่าน้อยที่สุด ได้ดังนี้ ความเหมาะสมของค่าเทอม ความต้องการทำวิทยานิพนธ์ หรือค้นคว้าอิสระและประเด็นที่สนใจ แหล่งทุนสนับสนุน เหตุผลในการเลือกสถานศึกษาในการศึกษาต่อปริญญาเอก เหตุผลในการศึกษาต่อปริญญาเอก วัน-เวลาที่เหมาะสมที่ต้องการเรียน และความสนใจเป็นพิเศษในเนื้อหาสาระวิชา

อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาที่มาจากข้อมูลทั่วไปส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง มีช่วงอายุระหว่าง 31-40 ปี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท ส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพรับราชการมากกว่าพนักงานเอกชนหรือพนักงานมหาวิทยาลัยและพนักงานส่วนราชการ ผลการศึกษามีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ อานันท์ และคณะ (2559) ที่ทำการศึกษาความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรปริญญาเอกในส่วนของข้อมูลส่วนบุคคล พบว่า ผู้ตอบแบบสำรวจที่ต้องการศึกษาต่อส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีสถานภาพรับราชการ (ครู) และพนักงานเอกชน มีอายุระหว่าง 31-40 ปี ระดับการศึกษาปริญญาโท

จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรปริญญาเอก (หลักสูตรบูรณาการ) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ จากผลการพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตัวแปรทั้ง 7 ตัวแปร มีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้ง 7 ตัวแปร โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ ความเหมาะสมของค่าเทอม (X_5) ความต้องการทำวิทยานิพนธ์หรือค้นคว้าอิสระและประเด็นที่สนใจ (X_6) และแหล่งทุนสนับสนุน (X_4) จากการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรปริญญาเอก (หลักสูตรบูรณาการ) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ด้านความเหมาะสมของค่าเทอม (X_5) โดยส่วนใหญ่คิดว่าปัจจัยค่าเทอมไม่ส่งผลต่อความตั้งใจในการเรียนต่อปริญญาเอก และทั้งนี้ความเหมาะสมของค่าเทอมยังขึ้นอยู่กับจำนวนปีที่ศึกษาร่วมด้วย และเกิดจากความพึงพอใจในการยินยอมจ่ายมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของอานันท์ และคณะ (2559) ที่ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระและประเด็นที่สนใจ (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์) พบว่า ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่มีความต้องการที่จะศึกษาต่อปริญญาเอก เพราะมีจุดมุ่งหวังที่ต้องการที่จะสำเร็จการศึกษาดุษฎีบัณฑิต ในการเล่าเรียนค่าเทอมจึงไม่มีผลต่อความตั้งใจศึกษาต่อปริญญาเอก แตกต่างกับผลวิจัยของศรดา และคณะ (2561) ที่พบว่า ปัจจัยที่จะเป็นอุปสรรคต่อการศึกษาค้นคว้าอิสระและประเด็นที่สนใจ คือ ค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตร จากการศึกษาปัจจัยด้านความต้องการทำวิทยานิพนธ์หรือค้นคว้าอิสระและประเด็นที่สนใจ (X_6) พบว่า ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการทำวิทยานิพนธ์มากกว่าการทำการค้นคว้าอิสระและวิจัยรูปแบบอื่น ๆ มีความสอดคล้องกับปริวัฒน์ และคณะ (2564) ที่ทำการสำรวจความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต พบว่า ด้านแผนการเรียนมีการเลือกแผน ก วิทยานิพนธ์มากกว่าการเลือกค้นคว้าอิสระ และจากการศึกษารูปแบบที่ต้องการส่วนใหญ่ คือ หลักสูตรปกติ (ศึกษารายวิชาและทำวิทยานิพนธ์) หลักสูตรปกติ (ทำวิทยานิพนธ์) หลักสูตรภาคพิเศษ (ศึกษารายวิชาและทำวิทยานิพนธ์) หลักสูตรภาคพิเศษ (ทำเฉพาะวิทยานิพนธ์) มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาพร (2565) และอานันท์ และคณะ (2559) ที่ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระและประเด็นที่สนใจ (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์) พบว่า ต้องการแบบแผนการศึกษาที่มีการทำวิทยานิพนธ์และศึกษารายวิชา ตามหลักสูตรภาคพิเศษ (ศึกษารายวิชาและทำวิทยานิพนธ์) รองลงมาเป็นหลักสูตรภาคปกติ (ศึกษารายวิชาและทำวิทยานิพนธ์) และศึกษาหลักสูตรภาคพิเศษ (ทำเฉพาะวิทยานิพนธ์) และจากการศึกษาปัจจัยด้านแหล่งทุนสนับสนุน (X_4) พบว่า โดยส่วนใหญ่เป็นการใช้ทุนทรัพย์ส่วนตัวในการศึกษาต่อปริญญาเอก และทุนที่มาจากทุนสนับสนุนของมหาวิทยาลัย องค์กร และหน่วยงานอื่น ๆ มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาวดี (2564) และฮาซันอักกริม และครุชิต (2563) ที่ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระและประเด็นที่สนใจ (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์) พบว่า ส่วนใหญ่มีความต้องการทุนสนับสนุนการศึกษาและทุนด้านการวิจัยสำหรับนักศึกษา และทั้งนี้ อาจจะอยู่ในรูปแบบการใช้ทุนทรัพย์ส่วนตัวบางส่วนและแหล่งทุนสนับสนุนบางส่วนในการใช้ดำเนินการศึกษาต่อระดับปริญญาเอก ซึ่งผลการศึกษามีความสอดคล้องกับสุมิตร และจันทิมา (2554) ที่ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระและประเด็นที่สนใจ (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์) พบว่า ผู้ที่ต้องการศึกษาต่อมีความต้องการขอรับทุนการวิจัยหรือทุนการศึกษาบางส่วน

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ความเหมาะสมของค่าเทอม ควรมีประกาศหรือหลักเกณฑ์การจ่ายค่าบำรุงการศึกษาที่ชัดเจน รวมถึงรูปแบบวิธีหรือขั้นตอนในการจ่ายค่าเทอม เช่น การจ่ายเป็นรายภาคเรียน การแบ่งจ่าย ที่มีรายละเอียดชัดเจน
2. ในความต้องการทำวิทยานิพนธ์หรือค้นคว้าอิสระและประเด็นที่สนใจ ควรจัดสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น สื่อ ฐานข้อมูลในการเข้าถึงหรือการสืบค้นเพื่อสะดวกในการค้นคว้าและการอ้างอิงของผู้ศึกษา
3. มหาวิทยาลัยควรวางแผนสนับสนุนด้านแหล่งทุนสนับสนุนการศึกษาและทุนด้านการวิจัยสำหรับนักศึกษา รวมถึงการประชาสัมพันธ์แหล่งทุนภายนอกที่เปิดรับที่สอดคล้องกับความต้องการของสาขาหรือนิสิต

ข้อเสนอแนะเชิงพัฒนา

1. เนื้อหารายวิชาที่เปิดสอน ควรเป็นลักษณะบูรณาการสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวง การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
2. ควรจัดการศึกษาเป็นวันเสาร์-อาทิตย์ เนื่องจากผู้ประสงค์จะศึกษาต่อนั้นส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ รับราชการหรือเป็นบุคลากรทางการศึกษา

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ เช่น กลุ่มผู้ใช้บัณฑิต ในการวิจัยครั้งต่อไป จึงควรมีการเก็บข้อมูลจากกลุ่มดังกล่าว เพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มคนที่เกี่ยวข้องในทุกมิติอย่างรอบด้านมากยิ่งขึ้น
2. ควรมีการศึกษาแรงจูงใจที่เข้ามาศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาที่มหาวิทยาลัยทักษิณ เพื่อให้มหาวิทยาลัยสามารถออกแบบหลักสูตรที่มีความสมบูรณ์ครบถ้วน และตรงความต้องการของนิสิตในอนาคตต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กองบริหารงานวิจัยและประกันคุณภาพการศึกษา. 2559. Thailand 4.0 โมเดลขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ความมั่นคงและยั่งยืน. [Online]. Available: https://www.saerhung.go.th/datacenter/doc_download/a_310717_125838.pdf. (สืบค้นเมื่อ ธันวาคม 2564).
- คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ. 2565. ระบบฐานข้อมูลหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต. [Online]. Available: <https://cur.tsu.ac.th/home/program.jsp?curriculumid=10000194> (สืบค้นเมื่อ 12 ตุลาคม 2565).
- ปรีวิวัฒน์ จันทรทรง มณฑิรา เตียประเสริฐ แก้วตา และนิตต์ต่อลิน ภูริชอุฒอังกูร. 2564. สำนวนความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. วารสารสังคมศาสตร์ นิติรัฐศาสตร์. 5(1): 123-139.
- สุภารัตน์พิชา ปิยะธรรมวรากุล. 2564. ความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์. 5(1): 33-46.
- สุภาพร คชรัตน์. 2565. การศึกษาความต้องการการศึกษาต่อระดับปริญญาเอกในสาขาวิชาภาษาและการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. 16(1): 209-225.
- สมิตร สุวรรณ และจันทิมา จานงค์นารถ. 2554. รายงานวิจัยความต้องการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาของครูและบุคลากรทางการศึกษาในพื้นที่ภาคตะวันตก. คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน. 33 หน้า.
- สุวิทย์ เมษินทรีย์. 2559. “ประเทศไทย 4.0” สร้างเศรษฐกิจใหม่. หน้า 3. สืบค้นเมื่อ 5 ธันวาคม 2564. [Online]. Available: <https://www.excise.go.th/cs/groups/public/documents/document/dwnt/mjgy/~edisp/uatucm282681.pdf>. (สืบค้นเมื่อ ธันวาคม 2564).
- อานันท์ นิรมล ชัชวาล ชุมรักษา และชรรค์ชัย แซ่แต้. 2559. ความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรปริญญาเอก สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ. วารสารสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยทักษิณ. 6(17): 164-193.
- ฮาซันอักกรม ดงนะเต็ง และครุฑิต เชื้อขาว. 2563. ความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง. วารสารวิชาการวิทยาลัยบริหารศาสตร์. 4(1): 110-125.
- Cronbach, L.J. 1969. Essential of Psychological Testing. Harper and Row. New York. 752 pages.
- Krejcie, R.V. and D.W. Morgan. 1970. Determining Sample Size for Research Activities, Educational and Psychological Measurement. 30(3): 607-610.